

Historien om Hans Jensen og hans familie på småbruket Berglund i Alvenes

Hans Jensen, født 22. 04. 1904, døde 11.07. 1989.

Hans Jensen var neste yngst i en søskenflokk på ni, og vokste opp på Alvenes hos sine foreldre på husmannsplassen i Alvenes. Det henvises til historien om mine besteforeldre, Nora og Jens Eliassen, Alvenes.

Hans Jensen skulle bli fisker slik so andre gutter /menn på Alvenes. Men han hadde en iboende trang til snekkerarbeide og et særdeles godt anlegg for dette. Derfor reiste han til Narvik hvor han arbeidet som snekker hos en byggmester på Ankenes. Der traff han sin utvalgte, min mor Astrid Jensen, født Gabrielsen fra Kjeldebotten i Ballangen.

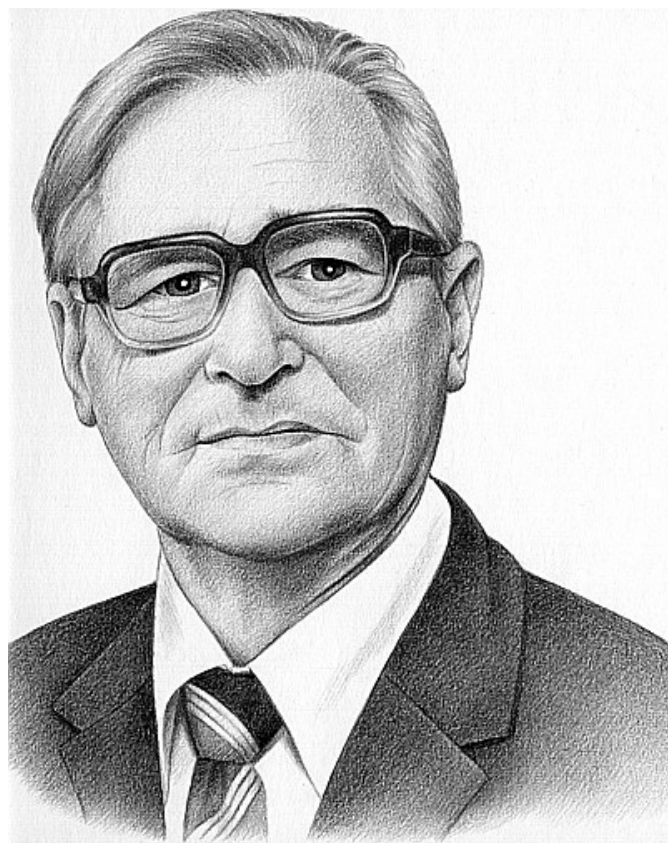
Pappa fortalte at han ved hjelp fra sin læremester og byggmester på Ankenes gav inn anbud på å bygge huset til Ankenes sparebank. Han fikk jobben og bygde huset i 1929/30.

Første gang min mor Astrid var på besøk i Alvenes var høsten 1930, og da bestemte de seg for at hun skulle være på Alvenes sammen med bestemor Nora vinteren 1930/31 mens mannfolkene, pappa og bestefar, var på Lofoten.

Pappa og farfar var med robåt i Bjørsvik og hentet henne da hun kom med lokalbåten. På dette tidspunktet var det ikke opparbeidet vei mellom Nordfold og Alvenes – bare gangsti. Telefon fikk Alvenes i 1946, vei fram til Berglund i 1958 og strøm i 1957.

Nordfold og Sørfold hadde felles prest som bodde på Røsvik i Sørfold. Meningen var at de skulle gifte seg før pappa dro til Lofoten, men det var ikke mulig, så brudeutstyret fikk ligge. Hun hjalp nå farmor med alt på gården, stelte dyra, karra, spant, vevde m.m., mens pappa og farfar og onkel Johan som da bodde hjemme, var på Lofoten. Pappa var med Johan på skøyta, mens farfar var på listebåten til Arne Underdahl og rodde utenfor Skrova. De hadde da rorbu på land i Skrova.

Det fatale skjedde 16.03.1931 da mamma og bestemor ble varslet av naboene om at huset stod i brann. Det hadde begynt å brenne vedsvalen i enden av huset. Selvfølgelig ble det enormt oppstyr og naboene strømmet til for å være med på slukningsarbeidet som i vesentlig grad dreide seg om å forhindre at brannen spredte seg til fjøset og høyhuset.

De som var med i slukningsarbeidet (om en kan kalle det slukningsarbeide når en ikke hadde tilgang til vann eller andre slokningsmidler) var:

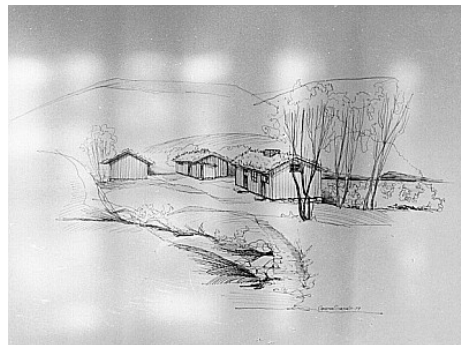
- Kristoffer Bentsen den som kom først
- Katrine Andorsen, Søren Mortensen, Jens Andersen , Julius Alvenes, Albertine Alvenes og Josef Hansen, Lakså

Søren Mortensen skrudde ned inngangsdøra og berget denne. For øvrig det eneste som ble berget under brannen med unntak av symaskinen og noen få personlige ting. Pappa ble varslet via telegram. Han kom hjem, men reiste tilbake for å prøve å tjene noen kroner på Lofotfisket. Det var dårlig Lofotfiske dette året, så det var små lotter. Pappa hadde kr. 36.- i lott den vinteren etter at han hadde kjøpt ny komfyr på sin hjemtur gjennom Bodø (den komfyren som i dag står i museet). I tillegg mistet han to garnlenker på Lofotfisket, og onkel Johan mistet også sine garnlenker denne vinteren.

Det viste seg også at huset bare var forsikret for kr. 500.- og innbo for kr. 500.-, så kaoset og armoen var fullkommen. Likevel en trøst at ingen kom til skade under brannen. Og at fjøset og låven ikke brant ned. Husdyrene ble jaget ut under brannen, og også de ble berget.

Julius Alvenes reiste til Lofoten, stilte seg opp på torget i Svolvær og samlet inne penger til gjenreisningen av huset på Berglund etter brannen. Han fikk inn så mye at bestemor fikk kjoletøy for pengene.

Etter brannen flyttet bestemor og mamma til Katrine Andorsen hvor de bodde til pappa kom fra Lofoten og fikk innredet vedsjåen til midlertidig oppholdsrom til familien. Her bodde så mamma, pappa, bestemor og bestefar og kanskje også onkel Johan en kort periode til huset var innflytningsklart.

Slik så husene ut på Berglund før brannen i 1931 rekonstruert av meg i samarbeide med pappa.

Skjebnen hadde grepet inn i planleggingen i god tid i forveien. Lykken var at pappa hadde to søstre, Petrine og Kristine, som var gift i Mørsvikbotn med hver sin bror, Odin og Peder Arntsen. Disse var jordeiere og hadde litt tømmerkog.

Forsikringspengene ble brukt til å kjøpe tømmer på rot, og pappa, bestefar og mamma hogget tømmeret, fraktet det til sjøen, slepte dette til sagbruket til Rosvold og der ble tømmeret saget. Deretter måtte materialene fraktes til Alvenes, noe onkel Johan foretok med skøyta si ifølge mammas fortellinger.

Mens materialene var under transport og under tørking i Alvenes ble arbeidet med grunnmuren til nystua utført (deler av den stua som Elin har i dag). En stor stein overfor stua ble boret for hånd og kilt til murstein og deretter fraktet ned til tomte. Det ble bygget kjeller

under deler av huset med dobbel gråsteinsmur fylt med sand/grus i mellomskiktet. Dette måtte ha vært et utrolig tungt og arbeidskrevende jobb siden stein måtte håndbores med borr og feisel, og stein løftes på plass med stuggbryter, transport av stein frem til grunnmuren måtte foregå på slede med mannekraft.

Samme året overtok pappa og mamma stedet Berglund og kjøpte dette sammen med to skogsteier i Belkjosen, Koven og Storbekjosdalen for en sum på kr. 1.000.- som skulle betales i avdrag på kr. 100.- per år, skylddelingsforretning 06.07.1931 og skjøte 10.11.1931. Dette var ikke noen stor sum penger. Det var år hvor han måtte ha utsettelse med å betale disse pengene ifølge det han fortalte meg.

På det tidspunkt pappa og mamma overtok stedet, ble det inngått avtale om kår med bestefar og bestemor. Hva dette gikk ut på vet jeg ikke da jeg ikke har funnet papirer angående dette. Jeg husker at bestemor hadde egen ku og sau som hun var spesielt oppatt med og som vi unger måtte ta spesielt hensyn til. Selvfølgelig var en av betingelsene at de skulle få bo på stedet og få stell så lenge de levde, noe jeg vil komme tilbake til lenger ut i skrevet.

Så til byggingen av nytt bolighus.

Materialene som var ankommet til Alvenes og oppstablet til tørke, måtte først sorteres. Beste kvalitetsbord skulle gå til å lage vinduer, dører, kjøkkeninnredning og møbler. De nest beste materialene skulle gå til å arbeide gulvbord, mens det dårligste skulle brukes til trobord og lignenede. Å tømme opp selve boligbygningen var en jobb som pappa hadde gjort mange ganger før, men nå var tidspresset større enn noen gang tidligere. Høsten og vinteren var ikke langt unna, og før frosten kom, måtte torven være lagt på taket (den kunne ikke fryse).

Peder Arntsen, mannen til Kristine, kom fra Mørsvikbotn og hjalp til med byggingen. Ellers var bestefar bare 66 år og enda meget oppegående og sterk å arbeide, det samme med bestemor og mamma. Imidlertid så måtte vår, sommer og høstonna unnagjøres for å få gress og poteter i hus før vinteren kom. Alt ble nok nøye planlagt og arbeidene fordelt. Slik husker jeg dette fortalt:

- Pappa tok seg av arbeidet av vinduer, og ytterveggdører. Dette måtte være ferdig for å få huset tett. I tillegg var det han som hadde ansvar for selve tømringen.
- Mamma og bestemor høvlet og pløyet alle gulvbordene i huset, og trobordene ble høvlet på undersiden. De foretok også høvling av innvendig side av tømmerstokkene i veggene da en ikke hadde penger til å kle stokkene innvendig.
- Bestefar var nok mer handtlangeren og altnuligmann. F.eks. måtte han planlegge og løype never av bjørkestrærne i Storbekjosdalen i perioden hvor bjørka slapp, ca. midten av juni måned. Det var store mengder never til taktekke på stua som skulle til, minimum 3 til 4 lag måtte legges for at en skulle være sikker på at taket ble tett.
- Ellers måtte noen ta seg av dyrene, sjøen og onnarbeidene. Det ble nok ikke 3 ukers sommerferie på noen av familiemedlemmene på Berglund denne sommeren

Ifølge de opplysninger og det inntrykket som jeg har fått fra fortellinger, så ble stua såpass ferdig at de flyttet inn i god tid før jul i 1931. Selvfølgelig var det en mengde arbeider som gjenstod som deler av innredningen, kjøkkeninnredning, møbler m.m.

Det aller viktigste var å få tak over hodet før vinteren ble for nærgående, og at mamma og bestemor hadde et sted å bo når pappa og bestefar skulle på Lofoten igjen ut i januar.

En stor begivenhet fant sted i familien den 21.06.1931 da mamma og pappa giftet seg i Nordfold kirke. Bryllupsseremonien i kirka var nok som for andre unge som giftet seg på den tida. Men bryllupsfeiringen ble nok helt annerledes siden bryllupsmiddagen ble servert i vedsvala og bryllupsfesten foregikk også der.

Etter at mamma og pappa giftet seg begynte nok familieplanleggingen. Så mye arbeide som måtte gjøres på småbruket måtte en tenke langsiktig og prøve å få barn, ja, mange sterke, friske, arbeidsomme barn: Anne kom 11.03.1932, Jens 10.07.1934, Gerd 07.02.1937, men døde dessverre av kikhoste like etterpå. Dette husker jeg svært svakt og da spesielt ut fra ansiktsuttrykkene på de voksne.

I ettertid er det fortalt at det var pappa som måtte arbeide bære/kiste til Gerd. Det ble sagt at han arbeidet en svært pen kiste av de materialer som var fra tømret hugget Mørsvikbotn. Erling ankom 18.04.1938, og Elin den 29.02.1940.

En ting er sikkert at det gikk mange år før våre foreldre og besteforeldre fikk arbeidsavlastning som monnet fra oss barna. I alle fall var vi barna i oppveksten både positive, friske og arbeidsomme, noe jeg skal komme tilbake til i eget avsnitt.

De beste tidene sammen med pappa var nok når vi dro med motorbåten til Karlsøyvær for å fiske med småline en uke i mai. Aldeles herlig å få være alene med pappa, egne line og fiske steinbitt, torsk og hyse og spise og sove om bord i sjarken. Vi var også på land på Karlsøya og besøkte Oluf, og vi

fikk melk og en familiær prat siden Oluf på Karlsøya var i slekt med oss.

Ellers når vi var i Storbekjosbua og overnattet for å dra ned 'gangverk' fra Storbekjosdalen. Dette måtte gjøres i april måned mens det var frostnetter slik at skaren bar kjelken med bjørkstrangene på. Vi fisket også i Belkjosen og hadde det svært koselig.

Jeg vil gi pappa utrolig ros for sin tillit til meg. Dette ved at jeg fikk bruke alt av hans verktøy fra jeg var aldeles liten. Videre fikk jeg låne motorbåten, båten med 3-hester SAAB allerede da jeg var 11 år gammel. Dette kalte naboen for 'uansvarlige greier'. Pappa følte nok at det var vanskelig til sine tider, men holdt fast ved den tillit han hadde gitt meg.

Jeg er svært glad for dette, noe jeg har videreført til mine gutter og også til mine omgivelser. Hans Jensen arbeidet som snekker for det meste rundt omkring i distriktet Nordfold, Sørfold og litt i Lofoten. Han forsøkte seg også som fisker, men han ble aldri noe god fisker, derimot gjorde han det meget godt som snekker.

Et av de første boligene han bygde oi Nordfolda, var bolighuset til Toralf Grytøyr, og han bygde også ungdomshuset i Nordfolda og en mengde andre hus.

Da jeg bygde mitt første bolighus i Bodø i 1972, var han og Georg Larsen og foretok innredningsarbeidene på huset. Han var da 68 år. Da jeg bygde det andre huset i 1980 var han og hjalp litt til med innredningsarbeidene. Han var da 76 år.

Pappa og mamma flyttet til Fauske, og bodde der til de døde. Anne og Hilmar Larsen bodde i nærheten og var dermed også de som hadde oppfølgingen av mine foreldre i hverdagen.

Barneårene på Berglund

Innledningsvis vil jeg takke min skaper for at jeg ble født og fikk vokse opp nettopp hos mine foreldre, besteforeldre og sammen med mine søsken på Berglund i Alvenes.

Min barndom har på nesten alle områder vært perfekt og usedvanlig trygg og god. Det nære forholdet til mine besteforeldre som tilfelle var under oppveksten har gitt meg usedvanlig trygge og gode følelser samt at jeg fikk lære å øse av deres erfaringer gjennom et langt liv. Min mor var alltid hjemme, så det var hun som var familien overhode under oppveksten. En liten skår i gleden var det at min far alltid måtte være ute på snekkerarbeide eller i tidligere barneår på Lofotfiske for å tjene penger. De helgene han kom hjem på helgevisitt var det alltid noe som han måtte gjøre, men for oss barna var det liksom ”julaften”. Han kunne også være hjemme periodevis når det ikke var arbeide å få og da var han alltid opptatt med et eller annet som skulle gjøres. Jeg husker slåttonna om sommeren hvor han kom hjem for å arbeide maksimalt for å bli ferdig snarest mulig slik at han kunne dra på nytt snekkerarbeide.

Jeg husker at han kom hjem sent en lillejulaften, og da med en hel børe med julepakker som han hadde hentet på postkontoret i Nordfold og som han hadde surret tau rundt og bar på ryggen som en høybøre. Pakker fra slektninger og massevis fra tante Anna Bendiksen.

Bestemor og bestefar med Anne

Var pappa mye borte hadde jeg en utrolig erstatning i bestefar. Det ble til at jeg var sammen med bestefar i ett og alt. I alt arbeide som han foretok seg var jeg sammen med han. Han hadde tid til å vente på meg og mine søsken, til å prate med oss, til å sitte stille og se på at vi lekte og hadde det artig.

Alt arbeide på småbruket ble utført uten traktor eller hest, dog med unntak av at Ragnar kom med hesten og pløyde potetåkeren om våren. Alt arbeide foregikk i faste rutiner og mønster i de forskjellige årstidene. Når pappa kom fra

Lofoten, var han hjemme en kort stund før han dro på snekkerarbeide. Slik ble det bestefar, bestemor, mamma og vi ungene som måtte prøve å få unnagjort vår, sommer og høstonna. Våronna var ikke så stor, men poteter og noen grønnsaker ville mamma også ha i jorda. Siden mamma leste mye og var opptatt av å prøve nye ting, ble det satt ned rikelig med gulrøtter, kål, kålrabi og nepe og blomster, men det ble også plantet sukkererter, plukksalat og massevis av rabarbra og hagebær

Sommeren var hektisk på alle måter. Slottonna med ljà, rive og hesje tok tid. Rågress og tørrhøy måtte bæres på ryggen. Et slit og uten utsyn til tekniske hjelpemidler. Lyspunktet var når bestemor kom på slottmarka med ”bleng” (surmilk utblandet med vann), eller når mamma serverte einebærøl som hun selv laget etter en oppskrift som hun hadde eksperimentert seg fram til. Selvfølgelig var det nesten alkoholfritt med unntak av den gangen jeg rørte på noen kilo sukker ekstra. ”Kan du forstå at et gikk alkohol i ølet i år?”, sa mamma. ”Nei, det skjønner vi ikke, ølet smaker som før”, sa vi andre og hadde det svært artig.

Selvfølgelig måtte vi på utmarkslotte i Belkjosen. Bestefar, bestemor, mamma og noen ganger pappa og vi ungene. Du snakker om slit og strev. Slå gresset, rake det sammen, pakke det i snøresekker, bære det eller rulle det ned i fjæra, laste om bord i treroringen, ro til Alvenes, bære opp gresset, hesje det, og når gresset var tørt, bære det i høysjåen. Dette var et forsøk på

å unngå bunød på vinteren. Høydepunktet på utmarksslotta var når vi skulle spise, og mamma eller bestefar laget grue, la varme og kokte kaffe. Vi var ikke gamle før vi fikk en halv kopp kaffe med mye melk oppi. Nistematen smakte fortreffelig. Mens de eldre hvilte seg, fikk vi leke og ha det moro i skogen.

Ellers var det et høydepunkt når det var god nordavindsbør og vi skulle ut av Belkjosen med rågressfarmen. Da hugget bestefar greiner med bjørkeløv og satte i framskotten på treroringen slik at nordavinden fikk godt tak i bjørkriset, og vi seilte ut Belkjosen. En herlig følelse å se bestefar sitte og styre mens båten gled langs land til vi var i Alvenes. Farten var så liten at vi kunne dorge samtidig og hjemturen og fikk ofte både torsk og sei.

Ellers var sommeren herlig for oss ungene med mulighet for å ro til Belkjosen på dorging. Da brukte vi spissbåten til pappa. Det var om lørdagskveldene vi fikk fri til dorging, noe vi syntes var aldeles herlig. Vi stoppet ofte i Belkjosbua for å spise og kjenne på friheten til selv å bestemme hvor lenge vi skulle være oppe denne natta.

Sommerferie var noe jeg aldri hørte snakk om, og jeg regner med at det samme var tilfellet for mine besteforeldre og foreldre. Pappa bygde en liten fiskebu i Storbelkjosen som skulle brukes til skogskøye og fiskebu. Når slit og strev ble for hardt, hadde jeg følelsen av at de dro til Belkjosen for å fiske for å kunne komme vekk fra dagens mas og strev.

Jeg var en god del ganger sammen med pappa på skoging og fiske i Belkjosbotten. Og da var det liksom et annet tempo. Underforstått at nå hadde vi et par dager fri.

Den gamle bua ble etter hvert gammel og dårlig, så jeg har bygget en ny på samme plassen. Jeg kaller bua for "Paradiset" nettopp fordi at her var den eneste plassen de kunne ha litt fritt og komme seg bort.

Belkjosbua før 1976 med John-Martin og Bjørn i forgrunnen.

Tidlig en vår var mamma, pappa, Anne og jeg i Storbelkjosen. Pappa og mamma var oppe i dalen og gjorde noen arbeider mens Anne og jeg var nede ved sjøen. Ørreten sprang og spratt. Det var tydelig at det var mye fisk i fjorden. Da pappa og mamma omsider kom ned, ble det kommandert kasting med dragnota som pappa ofte hadde med seg til fjorden. Vi fikk en hel 60 liters kasse med ørret. Mamma stekte ørret, og gjett om det smakte! Et herlig minne fra Paradiset, og den ettermiddagen da foreldrene hadde ferie.

Ellers var sommerjobben til oss unger å jage og hente husdyrene morgen og kveld uansett vær og vind. Dyrene måtte i utmarka for å finne gress og mat slik at de kunne gi melk.

Nybua i Storbelkjosbotten 1976

Høstarbeidet var vanligvis forbundet med vondt i ryggen. Potetene skulle i hus, ikke bare hjemme, men også hos naboer, så det var i alle fall 14 dager med potetopptaking.

Ellers var høstens arbeide vedsaging, klyving og arbeide med å sikre nok brensel til vinteren. For bestefar og pappa skulle garnbruket stelles og klargjøres til Lofotsesongen eller heimefiske. Bestemor og mamma hadde sine gjøremål med saueklipping og klargjøring, for- og etterslakting. Bestefar gikk alltid til sjøen, og helst i båten og ut på sjøen når dyrene skulle slaktes. Dette likte han ikke. For øvrig må jeg nevne at bestefar ikke spiste kjøtt av noe slag, mens fisk i alle varianter var hans fullkomne middagsmat. Bestemor derimot var med og deltok aktivt i handlingen.

Hjemmefisket måtte foregå kontinuerlig og til enhver tid. Høsten var tid for gangva/kveitegarn etter kveite. Til sine tider var det bra med kveite, men selvfølgelig var det svært lave priser. Kveita måtte selvfølgelig selges for å skaffe penger, men hodet ble saltet, og det spiste vi, noe som jeg syntes var svært godt. Ett ordtak sa: ”Hadde fiskeren ikke kveitehode til jul, så skulle han sitte på nausttaket julaften. Eller hadde ikke kjerringa kjeloste til jul, skulle kjerringa sitte på fjøstaket”.

Etter at høstona var over, var det tid til å ”rive opp jord”. Her var det å arbeide ubehandlet steinjord til åker, et forferdelig tungt og slitsomt arbeide siden redskapene var spade, pekk og spett, våg samt steinkjelke som ble dratt med handkraft. Pappa gjorde stor innsats for å opparbeide åker.

Vinterarbeidet var svært forskjellig alt etter som om pappa var på Lofoten eller ikke, eller om vinteren ble lang og hard. Dyrene måtte stelles flere ganger per dag, både for å få mat, men også i kalde perioder for å holde kulden ute. Bestemor var selvskreven arbeidsutøver i fjøset, og gikk til arbeide med en etisk moralholdning om at dyrene skulle ha det så bra som overhodet mulig ut fra de rådende forhold.

Bestemor og mamma hadde sine gjøremål i forbindelse med å utstyre to som skulle til Lofoten: bestefar og pappa. Det var alt fra saueklipping, karning, spinning, strikking av votter, lester og strømper, underbukser og undertrøyer, toving, sying og reparasjoner av yttertøyet. I tillegg kom all bakingen av brød og flatbrød, koking av ost og gomme. Alt dette skulle være pakket og levert karene for Lofotturen. Det skulle sendes med brød for 3 nåværende Lofotsesonger. Når pappa hadde reist på Lofotfiske, ble det stille hjemme. Men arbeidet måtte fortsette på småbruket. Bestefar skulle drive på heimsjøen, noe han gjorde alene til han ble så gammel at jeg måtte være med på sjøen.

Ut på vinteren ble det i årevis ”bunød”. Det ble for lite høy til dyrene. Tangskjæring var år-vist, og den foregikk i fjæra i Alvenes, Håkjeringvika, og inne i Belkjosen. Ofte ble avfall fra fisken kokt sammen med tanget, noe dyrene likte veldig godt. Vi måtte også bruke ”skav” som var barken av rognebærbuskene. Dyrene likte også dette godt.

Når vinteren kom, skulle torva ned fra torvhaugen til sjøen. Torvhaugen lå ca. 600 m. oppe i lia i Håkjeringvika. Bestefar, Anne og jeg og ofte også mamma rodde til Håkjeringvika, dro torvkjelken med 6 til 8 tomme striesekker opp gjennom fjellsiden. Vel oppe pakket vi torv i alle sekkene, 6 eller 8 ettersom det var føre. Når sekkene var reipet fast på kjelken, kom den store begivenheten. Nå skulle en kjøre nedover bakken med lasset. Var det godt føre, skaresnø og lignende var det en lek. Bestefar som da var 80 til 84 år gammel, dro kjelken fram på

bakken, mens vi skjøv bakpå kjelken. Øverst oppå bakken gikk bestefar frem på høyre side av kjelken med et godt grep om høyre hånd i dragtauet, og med venstre hånd i godt grep oppå repet som var surret over lasset fra forenden til bakenden av kjelken. Anne og jeg skjøv kjelken i gang samtidig som vi var klare til å holde igjen med et langt ekstratau som var festet bak kjelken. Bestefar sin posisjon foran høyre side var meget strategisk av hensyn til å styre kjelken. Når kjelken skulle svinge til høyre, satte han venstre fot på meien og lente kroppen ut til siden. Skulle kjelken svinge til venstre, sprang han på siden av kjelken med skulderen mot kjelken/sekkene. Var farten stor, gikk føttene som trommestikker. Når det verste av bakken var unnagjort, sprang bestefar foran kjelken, dro i dragtauet for å holde denne i gang samtidig som Anne og jeg sprang til og skjøv. Var det særlig glatt føre hugget bestefar en bjørk som ble hengt på slep etter kjelken for å bremse. Da kunne Anne og jeg sitte på bjørka. Vel nede ved sjøen ble sekkene lastet om bord i båten, rodd til Alvenes og båret opp til vedsvala.

Få år tilbake dro bestefar og flere til "Værran" (Karlsøyvær) for å skjære tare til dyrene. Treroingen ble lastet og seilt hjem til Alvenes. Også tare var dyrene glad i.

Noe av det verste jeg kan huske av arbeide på småbruket var vannbæringene. Brønnen ved fjøset ble brukt i mange år, og i ettertid til dyrene. Denne lå dessverre så nær fjøset og gjødseldyngene at vannet nok var infisert av bakterier. I sommerhalvåret når blomstringen av bakteriene kom opp, hadde vi mage- og tarmsykdommer alle barna, men mest jeg. Mamma mente årsaken var vannet i brønnen ved fjøset, mens andre bare lo av hennes mening.

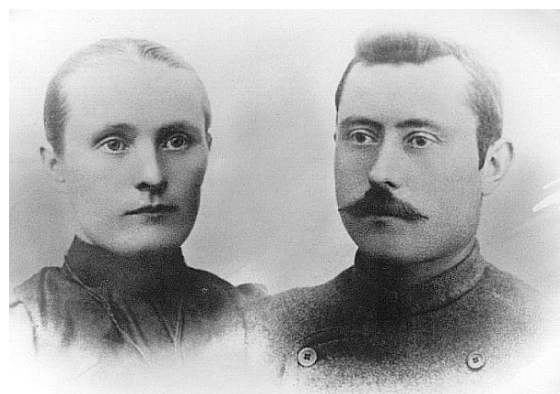
Derfor ble det til at dersom vi skulle ha rent drikkevann, så måtte vi bære dette fra elva innenfor Arnt Kristensen, ca. 400 m. avstand. Når det var barmark, gikk dette bra, men når snøen kom, måtte vannbæringa skje med ski, en oppgave som var svært vanskelig.

Når klærne skulle vaskes vinterstid, var det svært arbeidssomt. Etter at klærne var vasket og kokt, måtte de skylles. Det å gå til elva var tungvint og langt, så derfor gikk en ofte i fjæra og skylte klærne i sjøen, for så å etterskylle i kaldt vann fra elva.

Stor var begeistringen da pappa bygde brønn 50 m. Ovenfor fjøset i så lang avstand fra denne at vannet ble bakteriefritt. Sannsynligvis var dette i -46 eller -47.

Mamma hadde en særdeles sterk gudstro, og praktiserte sin tro hver dag så lenge jeg kan huske. At hun gikk i kirken de søndagene det var mulig var en selvfølge. Hun holdt andaktsstund hver morgen for de som kunne sitte stille et øyeblikk å høre på. Det tok ikke så lang tid, men var en kort avbrekk i oppstarten av dagen og de mange gjøremål som ventet.

Videre ledet hun søndagsskole for oss unger på Alvenes i flere år. Hun var medlem av menighetsrådet i Nordfold i mange år og var forkvinne i kvinneforeningen på Alvenes som arbeidet aktivt for ytremisjonen og indremisjonen i mange år.

Emil og Marlene Gabrielsen, far og stemor til Astrid

Det som var mest minnerikt for meg i ettertid er praktiseringen av den gudstro i det daglige arbeidet. Her synes jeg at Bibelens tolkninger ble vist sterkt oppmerksomhet som hun brukte å si; ”Blir du slått på det venstre kinn, så snu det høyre kinnet til, og husk å tilgi. Videre som du sår, så vil du høste”.

Anette Gabrielsen, mor til Astrid

Etter hva jeg kan huske, så ble gudstroen og de ovenfor-nevnte tolkninger praktisert av så vel pappa som mine besteforeldre En iboende glede i mamma ved å gi gjorde at alle som var innom hos oss/henne fikk kaffe, mat og gjerne noe smått i hånden når de gikk. Hun brukte å si: ”Husk, ingen blir fattige av å gi !!!” I sin travelhet hadde hun også tid til å holde kontakten via brev med sin og pappas familie.

Min mor ble usannsynlig hardt satt på prøve da bestefar ble sengeliggende etter å ha blitt blind. Mamma stelte han sengeliggende i 10 år. Når vi foreslo å sende bestefar på Nordfold sykestue, fikk vi beskjed om at hun hadde gitt bestefar og bestemor det løftet at hun skulle passe og stelle disse til de døde. Et løfte som hun holdte, men som kostet henne mye. Da bestefar døde, og hun skulle ta seg igjen, hadde hun pådratt seg Parkinsons sykdom, noe hun måtte plages med til sin død. I tillegg ble bestemor syk og sengeliggende det siste året hun levde. Sannsynligvis hadde hun kreft i mageregionen, for hun beholdt ikke noe av det hun spiste. Mamma måtte skifte på henne flere ganger for dagen, og det var et fryktelig styr med vasking og en intens lukt. Hun døde fredfylt i kammerset en fin vårdag i 1957 mens farfar lå i senga si og pappa, mamma og Elin var tilstede.

Det å stelle bestefar sengeliggende er en oppgave som selv i dag påkaller stort arbeide og forståelse. Bare ett liggesår hadde bestefar i alle disse år, og det var etter at han hadde vært på 3-ukers avlastning på Nordfold sykestue. Dette skjedde mens vi restaurerte huset og fikk nytt kammers til bestefar. Det tok mamma mange dager å stelle og lege såret som bestefar hadde fått på sykestua.

Jeg husker godt at om morgenen da mamma holdt andaktsstund i kammerset til bestefar og om kvelden da hun ba kveldsbønnen sammen med han, eller når han var nyvasket og hadde spist, tatt seg en skråtobakk i munnen, så sang han høylydt av glede og takknemlighet.

Da bestefar var 98 år gammel, fikk han dobbeltsidig lungebetennelse. Legen ble tilkalt og noe medisin ble gitt. Legen ba pappa forberede seg på at han kom til å dø. Om kvelden satt pappa oppe i stua og passet på bestefar i kammerset, men han ble trøtt og gikk opp for å sove litt. Den morgenen forsov han seg. Da han gikk ned fra loftet forberedte han seg på at bestefar kanskje var død. Han åpnet døren til kammerset og spurte forsiktig i døråpningen ”Hvordan står det til i dag ?” Da svarte bestefar med klar stemme fra sengen; ”Jau, i dag e’ eg no mykje beire”. Han levde ennå i 2 år til...så det skulle mer enn en lungebetennelse til for å slå han ut.

Astrid Jensen

Når noen døde på Alvenes, ble hun bedt om å holde andakt (båreandakt) i hjemmet, noe hun alltid gjorde med stil og innlevelse.

Morfar Emil fra Kjeldebotn var finsnekker av rang. Han sendte mamma alle mulige huskeråd som han hadde laget selv og som var laget av tre; øser, visp, tvårer, grytelokk, vanntønne med øse m.m.

Men mest oppmerksomhet fikk den kjempeflotte kjelken som morfar arbeidet og sendte til oss.

Og spenningen var enorm da mamma, Anne og jeg skulle i Smibakken i Yttergården en kveld i månedsnitt for å prøvekjøre kjelken. Kjelken var så lang at alle vi tre fikk plass. En kjempebra kjelke som vi hadde mye moro med. Ski fikk vi ungene også tilsendt fra morfar.

Lenge etter at mamma døde, fant Anne et dikt skrevet av mamma i hennes papirer. Som nevnt døde mor til mamma da hun var 2,5 år gammel. Hun tilkjennega ofte at hun savnet sin mor meget:

Vår kjære Mor

*Vi glemmer ei vår kjære mor
Du var vår største trøst på jord.
Du ledet våre barnetrinn
og tørket tårer av våre kinn.
Nei aldri kan vi bli så stor
at minner falmes om deg mor.*

Astrid Jensen

Bodø 04.12.2010

Skrevet av Jens Berglund med Anne Larsen og Elin Bartholsen som aktive og hjelpsomme rådgivere.